

JUSTICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

**El Socialisme
comença ara a
Catalunya**

ORGAN DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

La U. S. C. i els pressupostos

En aquesta mateixa pàgina trobaran els nostres lectors els textos de les esmenes, del vot particular i del projecte de llei addicional presentats per la nostra minoria parlamentària als pressupostos elaborats pel Govern de la Generalitat. No ens entretindrem a comentar-los ni a assenyalar tot el seu valor, perquè és innecessari. D'altra manera no podríem fer més que repetir els conceptes principals del magnífic discurs pronunciat pel nostre company Comorera en defensa del vot particular de la U. S. C., i que els nostres companys tindran ocasió de llegir íntegrament en el número vinent de JUSTICIA SOCIAL.

El que sí volem comentar—per bé que d'una manera ràpida i precipitada, a punt d'entrar el número en màquina—és la reacció que el discurs del company Comorera ha produït en la majoria parlamentària i l'estranya posició que ha adoptat davant unes manifestacions que s'inspiren en la part més elemental del nostre programa.

Se'ns reconeix que tenim raó, que hi ha, àdhuc, coincidència entre els propòsits del Govern i els nostres, però se'ns recrimina—això sí, molt delicadament—que hàgim tingut la gosadia d'exposar-los; que ens hàgim fet ressò del sentir del poble davant els primers pressupostos de la Catalunya autònoma, en els quals hi voldria veure una major accentuació social de la que avui tenen.

¿I quins són els motius d'aquestes recriminacions? No podran ésser ni la inoportunitat ni el radicalisme de les nostres reivindicacions, car la seva simplicitat els fa ben factibles, a desgrat de tot el que pugui dir el senyor Pi i Sunyer. Precisament, conscients de la nostra responsabilitat i del nostre deu-

re present, hem defugit en aquesta hora de plantejar problemes difícils i ens hem concretat a demanar solament allò que sabem que pot tenir una aplicació fàcil i immediata i que és comú als programes dels dos partits.

¿Quins poden ésser, doncs, els motius? L'Opinió ens els revela quan en la seva edició de dijous ens vol recordar que els nostres representants sortiren elegits en la candidatura de l'Esquerra, "amb el programa de la qual no deuen sentir-se gaire distanciats quan acceptaren la col·laboració amb aquella". Lamentem que s'adopti aquest to i que s'emprenqui aquest camí que nosaltres no voldríem seguir. Però davant la sorprenent observació de L'Opinió nosaltres no podem fer menys que aplicar-la en un sentit recíproc i observar per la nostra banda que l'Esquerra no devia sentir-se tampoc gaire distanciada del nostre programa quan acceptà la nostra col·laboració.

Aquesta és precisament la raó de la nostra posició. No hi pot haver distanciament entre els dos partits, des del moment que el programa màxim de l'Esquerra constitueix una part del programa mínim de la U. S. C. Per això nosaltres volem ajudar l'Esquerra a realitzar el seu programa, puix que realitzem alhora el nostre, i oferim un millor front de combat a l'enemic comú. Però el dia que l'Esquerra no pugui o no vulgui realitzar aquella part del programa comú que nosaltres jutgem indispensable, aleshores ningú no pot estranyar-se—ni molt menys recriminar-nos—que nosaltres obrem d'acord amb els nostres principis i amb els desigs del poble que ens ha donat els vots.

PROJECTE DE LLEI

Els diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar al Parlament el següent projecte de llei:

Article 1. En el termini de tres mesos, a comptar des de la data de la promulgació de la present llei, els propietaris de finques urbanes, les companyies d'electricitat, de gas, de telèfons, d'aigües, vénen obligats a dipositar, sense dret a percebre cap interès, a la Caixa d'Estalvis de la Generalitat de Catalunya, les quantitats que avui retenen en concepte de dipòsits de tota mena cobrats a llurs llogaters i usuaris.

Art. 2. Els dipòsits de garantia que

els Bancs, Companyies d'Assegurances, Societats Mercantils i qualsevol altra empresa i particular exigeixin a llurs empleats o per a la concessió de determinats contractes, seran fets, obligatòriament i sense excepció, en valors de la Generalitat de Catalunya.

Art. 3. Els infractors a les disposicions d'aquesta llei seran penyorats amb una suma igual a la quantitat a dipositar (art. 1) o a convertir en valors de la Generalitat de Catalunya (art. 2).

Parlament de Catalunya, 28-12-32.

Joan Comorera, J. Fronjosà, Carles Gerhard, Estanislau Ruiz, M. Serra i Moret.

Vot particular a la totalitat

Els diputats que sotasignen tenen l'honor de formular al dictamen de la Comissió de Pressupostos el següent vot particular:

Primer.—Que s'estableixin en l'actual Pressupost per als funcionaris de la Generalitat de Catalunya els sous mínims de 4.000 pessetes anuals per als que presten llurs serveis a Barcelona, i de 3.500 pessetes anuals per als que els presten fora de la capital.

Segon.—Que es fixi per als obrers que depenen directament de la Generalitat, o d'empreses que executin obres de la mateixa, com a mínim, un salari igual al que pel seu ofici o categoria regeixi en la indústria privada.

Tercer.—Que es distribueixi en dotzaves parts, a afegir cadascuna al sou mensual, la mesada d'estrena que és de consuetud abonar cada fi d'any, per als funcionaris que perceben actualment sous de 4.000 a 9.000 pessetes anuals.

Quart.—Que es fixi en sis hores diàries la jornada de treball de tots els funcionaris de la Generalitat.

Cinquè.—Que se suprimeixin tota mena de gratificacions i les estrenes.

Sisè.—Que el senyor conseller de Finances presenti al Parlament, en el curs de l'any 1933, un projecte de llei sobre jubilacions als obrers i funcionaris de la Generalitat, tenint en compte que l'edat de jubilació forçosa serà de 55 anys per als obrers i de 60 anys per als empleats, amb un mínim de 30 anys de serveis prestats i que el tipus màxim de jubilació sense descompte de sous i salaris serà de 6.000 pessetes anuals.

Setè.—El senyor conseller de Finances presentarà al Parlament, abans de començar el període de percepció de l'impost de cèdules personals, amb l'anticipació suficient, un projecte de modificació de l'ordenança que consisteixi fonamentalment en la variació dels tipus de la tarifa 2.ª, de manera que la base d'imposició resulti justament proporcionada a la de les altres dues tarifes.

Vuitè.—S'autoritza al Consell Executiu perquè, a proposta del conseller de Finances, pugui acordar la posta en circulació d'obligacions de l'Emprèstit de 30.000.000 de pessetes emès en 1928 per l'extingida Diputació de Barcelona, així com aquelles altres operacions de crèdit que la situació social faci recomanables o imprescindibles. Les quantitats procedents d'unes o altres operacions hauran d'emergar-se, prescindint de destinacions o distribucions amb anterioritat fixades, de conformitat amb la distribució de cabals de l'esmentat emprèstit que fixa el present Pressupost i en l'execució del pla d'obres públiques que conjuntament els departaments d'Economia i Agricultura, Obres públiques i de Cultura sotmetin a la consideració i aprovació del Parlament.

Novè.—Que es dupliqui l'arbitri sobre aprofitaments hidràulics fixat en la partida 57 del capítol 5 del present Pressupost.

Parlament de Catalunya, 28 de desembre de 1932.

Joan Comorera, Joan Fronjosà, Carles Gerhard, Estanislau Ruiz, Manuel Serra i Moret.

Esmenes a l'articulat

Els diputats que sotasignen tenen l'honor de formular al dictamen de la Comissió de Pressupostos els vots particulars següents:

Supressió de l'article 4 del capítol 3, exceptuant la partida 72, que passarà a ésser la partida 69 de l'article 3.

Supressió de les parts 109 a 116 de l'article 3 del capítol 4.

Supressió de les parts 221 a 228 de l'article 5 del capítol 4.

Supressió de la partida 449 de l'article 4 del capítol 5.

Supressió de la partida 686 de l'article 7 del capítol 6.

Supressió de les parts 793 a 802 de l'article 9 del capítol 6, substituint-les per una sola que digui: "Institució del Teatre.—1.200 pessetes."

Supressió de la partida 823 de l'article 2 del capítol 6.

Supressió de les parts 981 i 982 de l'article 9 del capítol 8.

Que la partida 992, article 10 del capítol 8 es redacti en la forma següent: "Per a estimular l'organització cooperativa i concessió de préstecs reintegrables a Cooperatives de treball, de producció, de crèdit i de la llar higiènica, 940.000 pessetes."

Supressió de la partida 1007, article 2 del capítol 9.

Supressió de les parts 1022, 1023 i 1024, article 5 del capítol 9.

Supressió de totes les parts de consignacions i despeses del personal confessional consignades en el capítol 9.

Substituir el nom de Casa de Caritat de Barcelona pel de Casa d'Assistència i Ensenyament de Barcelona.

Substituir els títols de Casa de Misericòrdia de Lleida i Casa de Misericòrdia

de Tarragona pels de Casa d'Assistència de Lleida i de Tarragona.

Supressió de la partida 1165 del capítol 9.

Supressió de les parts 45 i 46 de l'article 2, capítol 3 del Pressupost de despeses de la Casa de Caritat de Barcelona.

Parlament de Catalunya, 28 de desembre de 1932.

Joan Comorera, Joan Fronjosà, Carles Gerhard, Estanislau Ruiz, Manuel Serra i Moret.

S'ha posat a la venda el llibre d'en CAMPALANS

Hacia la España de todos

(Paraules castellanes en defensa de l'Autonomia)

Pròleg d'en Gabriel Alomar

5 PESSETES

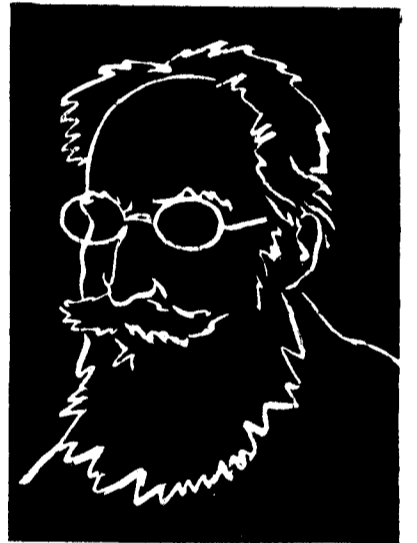
Comandes a aquesta Redacció i a totes les llibreries

Els subscriptors de «JUSTICIA SOCIAL» poden adquirir el llibre per 4 pessetes franc de port i certificat

Eduard Bernstein

La manca d'espai ens impedi ocupar-nos el número passat d'aquesta gran figura socialista que acaba de desaparèixer a Berlín, a punt de complir els vuitanta tres anys.

Bernstein nasqué el 6 de gener de 1850 a Berlín. Des de molt jove intervingué en el moviment obrer i abans d'ingressar a la socialdemocràcia alemanya, per-

tanyé a l'Associació Internacional de Treballadors.

En virtut de les lleis d'excepció de Bismarck contra els socialistes i essent director de l'òrgan del partit *Sozialdemokraten*, que s'imprimia a Zurich, i es repartia clandestinament per Alemanya, Bernstein fou exiliat a Anglaterra l'any 1881, on visqué fins l'any 1890, en què tornà a Alemanya.

Malgrat haver viscut a Londres en contacte amb Engels i Marx, Bernstein aprofità el seu exili per a efectuar una revisió a fons de tota la doctrina marxista a fi de rectificar tots els seus errors de doctrina i de tàctica i de donar-li una eficàcia que no tenia. Aquesta actitud de Bernstein fou fortament influenciada per una banda pel moviment obrer anglès, d'unes característiques i unes directrius tan oposades a les del continent europeu i per l'altra, per les teories aleshores tot just llançades de l'escola econòmica austríaca de la utilitat final brillantment representada per Böhm-Bawerk.

De retorn a Alemanya inicià una intensa campanya de revisió del marxisme que li atragué en els primers anys l'hostilitat i l'antipatia de la gran majoria del seu partit, massa enamorada encara de les velles teories. Aquesta hostilitat arribà a tal grau que estigué a risc d'ésser expulsat del partit. Però de mica en mica, malgrat l'oposició aferrissada de Kautsky i més tard de la Rosa Luxemburg, les seves teories revisionistes guanyaren terreny i acabaren per imposar-se a tot el moviment socialista internacional, essent acceptades pel mateix Kautsky.

Mes allò que constitueix el veritable valor de Bernstein no és aquesta obra purament negativa i crítica—per bé que interessant i indispensable—, sinó els seus esforços per tal de rectificar la tàctica del moviment obrer i treure'l de la immobilitat a què el tenien condem-

(Segueix a la pàgina 4)

SOCIALISME I BOLXEVISME

II. Analogies amb el Jesuïtisme

11. Condemnació del llure examen

També en front del problema de la llibertat de consciència la posició dels bolxevistes és idèntica a la dels fanàtics de qualsevol secta. *Llibertat perquè?*, exclamava sempre Lenin, com en una cantarella malhumorada al que li parlés d'aquest greu problema. *¿Llibertat per a actuar de fet contra el règim? Evidentment, no; cap règim ni burgès ni proletari no pot tolerar-ho a gratient. ¿Llibertat, aleshores, per a combatre el règim en el camp de les idees, de les doctrines, de l'activitat política? Ah, tampoc! Ni per a combatre'l ni tan sols per a fer-ne la crítica. Aquesta llibertat que els comunistes i "comunistoides" reclamen a tots els països del món com un dret elemental inherent a la personalitat humana, aquesta llibertat de la qual avui gaudim plenament fins en la temorega república burgesa d'Espanya—i en virtut de la qual fou possible la conversa d'en Maurín i jo a Manresa i apareixen *La Batalla* i aquest setmanari—, aquesta llibertat no la té avui cap obrer, cap ciutadà de la U. R. S. S. Ni aquesta ni fins, *dins el mateix partit*, la misèrrima llibertat d'exposar una crítica que decelli la més lleu discrepància amb el criteri de la majoria.*

Això és així perquè els bolxevistes són una bona gent que estan segurs de posseir la veritat absoluta, aquesta veritat a la qual avui renuncien per endavant tots els savis i tots els filòsofs amb una mica de suc i bruc. Quan, *ex cathedra*, obre la boca el secretari general del Partit, l'"home més poderós del món", les seves paraules, mateix que les del papa, assoleixen la virtut de la infal·libilitat, per carismàtics dons divins o taumaturgics. (Una infal·libilitat molt precària, certament, puix cap política d'Estat

La primera fase del comunisme no pot produir encara justícia i igualtat: les diferències de riquesa — diferències injustes — existiran encara. — LENIN.

no s'ha vist mai enlloc sotmesa a tantes fluctuacions, giracions i virades en rodó com la política de la Unió Soviètica.)

Davant el problema fonamental de l'esperit de llibertat que els catalans duem arrapat a les entranyes—i per aquesta raó el bolxevisme no podrà mai arrelar seriosament entre nosaltres—l'argumentació dels bolxevistes és la mateixa que empraven els jesuïtes, i està animada (en els fanàtics de bo de bo) de la mateixa sinceritat i bona fe. "On s'és vist això de parlar de llibertat, mot nefand! Llibertat perquè? *¿El liberalisme es pecado!* Sols hi ha una llibertat justa i no pecaminosa: la llibertat per a anar al cel. La llibertat per a obrar *rectament*" (segons la definició de *rectitud*, és clar, que ells ens dicten). "La llibertat que reclameu — ens diuen a nosaltres, liberals impenitents en les coses de l'esperit—és el pur llibertinatge. Només hi ha una llibertat admissible: la llibertat per a fer el bé, la llibertat per a pensar i obrar segons el nostre dogma" (Evangeli de Sant Lenin i *Ad majorem Dei gloriam*, respectivament).

Igual que passa amb els bitllets de la rifa i amb les capses de llumins, a Rússia la llibertat de pensament és un monopoli de l'Estat, proteic i omnipotent. Només hi ha llibertat per a pensar d'acord amb les directives del Partit, i, dins el Partit, de conformitat amb les normes que assenyali la majoria, convertides en *criteri unànime* per màgica virtut bolxevista: els que no pensen com la majoria no poden pensar res. Està rigorosament prohibit.

Si aquí no intervinguessin els factors psicològics de la polarització mental que acompanya tot fanatisme, les cosasses que diuen

els autèntics definidors de la nova doctrina redemptora farien rodar el cap més sòlid i llur sinceritat i llur bona fe totals semblarien esgarips del més impudic cinisme. Però el fanatisme té aquestes bromes i és—avui—l'única força que fa miracles. Podeu estar segurs que totes aquestes minyonetes histèriques que han vist davallar la Verge en persona damunt els camps d'Ezquioga són gent de la màxima "bona fe". Tal com resa la dita, els infants i els folls diuen la veritat. Sí. Diuen la veritat d'allò que pensen. Diuen "llur veritat": una veritat infantil o una veritat de boig.

Jo vull creure que els fanàtics del bolxevisme ens diuen també la veritat, "llur veritat", a l'estricta mesura de llurs cervells polaritzats. Sense això, per exemple, no es comprendria que Stalin—en el discurs que féu davant la Comissió americana del *Poliburo*, cap a les acaballes del 1929—pogués declarar amb aquella patxorra que, "mentre abans de la Revolució (és a dir, quan els bolxevistes havien provocat baralles i escissions in comptables) l'existència de fraccions era útil i necessària, ara (és a dir, avui que jo sóc dictador) les fraccions són perjudicials i perilloses; no es pot admetre que hi hagi majories i minories: hi ha d'haver un pensament únic". S'arriba així a afirmacions que exigeixen un gran

esforç mental per a creure que han estat dites seriosament, tan fantàstiques i tan absurdes com aquesta dita de Stalin, reportada en l'obra de Vladimir Pozner: "*Per tal que la conducta del Partit sigui justa, és necessari abans que tot que les masses en comprenguin la justesa (!) i la sostinguin d'una manera activa.*"

Aquest estat psicològic ens explica també la repetició de certs tòpics, com la famosa *lluita per la disciplina de ferro*, tornada obsessió que no para de ressonar en Congressos i Assemblees des dels dies de les 21 Condicions de Moscou.

Tot això, explicable (tot és explicable en aquest món, on no hi ha res que realment ho sigui) dins el caos de la revolució russa i en la mentalitat eurasiàtica d'aquell poble immens, ha de xocar, és clar, de faisó violenta amb la nostra mentalitat occidental, pastada amb el llevat de cent cultures i assaonada amb la sal de l'humanisme renaixentista. Tant és així que—com tothom sap—els homes de major intel·ligència i més íntima cultura han anat desertant (per propi impuls o gitats per la finestra) de les files del Partit. El mateix a Rússia que a fora de Rússia. I avui es dona a casa nostra el cas verament singular i curiós que els millors homes del comunisme (parlo dels Maurín i dels Nin) s'han de mantenir en la posició absurda de coincidir per una banda amb les nostres crítiques del bolxevisme—que són les mateixes d'ells—i, per l'altra, d'exaltar, en bloc, l'obra de la U. R. S. S. Davant aquest equilibri inestable, un dia o altre—puix dono per descomptada la total sinceritat dels meus dos amics—haurà de passar fatalment una d'aquestes dues coses: o bé ens arribaran

a explicar "com es menja aquest bullit" o bé—i jo crec que serà això darrer—ens trobarem tots plegats, costat per costat, com tantes voltes hi hem estat, en la mateixa trinxera.

Per aquest mateix contrast de mentalitats (Occident-Orient), no conec cap crítica tan punyent, tan corrosiva i tan aclaparadora de l'encongít sectarisme soviètic com la d'un dels més alts prestigis del comunisme (del nostre comunisme), cor generós i esperit elevat: Rosa Luxemburg. Caldria que els seus escrits fossin ben aviat traduïts al català. I, sobretot, que es facin conèixer i es divulguin aquelles serenes paraules que feien botar Lenin i li feien perdre el seu terrible aplom habitual. Quan no intervé la democràcia—deia Rosa Luxemburg—"el Socialisme és decretat i controlat per una dotzena d'intel·lectuals reunits al volt d'una taula." "*La corrupció és inevitable.*" "*L'únic camí per la renaixença socialista és l'escola de la vida pública mateixa, la DEMOCRÀCIA il·limitada i més ampla. El terror desmoralitza.*"

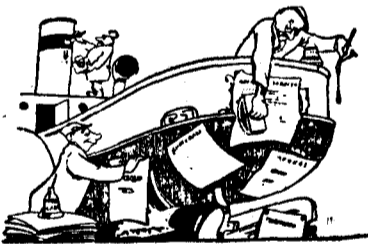
I el seu verb lluminós arribava a síntesis tan clares i tan profundes com aquesta: "*La llibertat per als que tenen un pensament com el nostre no és cap llibertat. La paraula llibertat només comença a tenir sentit quan vol dir: llibertat per a aquells que no pensen com nosaltres.*"

Per això, per parlar amb aquest llenguatge, Rosa Luxemburg—apòstol i màrtir del comunisme—fou excomunicada pels bolxevistes, i les seves doctrines, sàviament deformades (*el fi justifica els mitjans*) són avui condemnades a la U. R. S. S. i conegudes sota el dicteri de "les desviacions luxemburgistes".

RAFAEL CAMPALANS

Dels articles signats són responsables llurs autors

El rusos vistos per ells mateixos

Reparant un vaixell amb l'únic material que es troba en abundància a la U. R. S. S.: circolers i instruccions. (Izvestia)

Fulletó de JUSTICIA SOCIAL N.º 3

J. Roure i Toront

Ex-ministre

(Acabament)

llurs interessos creats, sentiren el temor d'una catàstrofe—catàstrofe que no podia portar el general Parasceves amb el seu cop d'Estat—i procuraren endegar aquella alegria.

Com és natural, els dictadors no foren enjudiciats ni tan sols perseguits; al capdavant eren uns nacionalistes, i el nacionalisme és el suport de la societat capitalista. Tot es limità a un canvi de President de la República i que formés govern un dels tres partits de torn que antany regien Piència.

II

Els que constituïren el govern dictatorial es reintegraren a llurs feines: els militars, a l'exèrcit; els civils, a l'advocacia.

Però el canvi plantejà un greu problema al senyor Iscomaki.

Per bé que distingit, ell no era, abans d'entrar a la política, més que un simple funcionari privat. Era segur que no seria readmès a la societat patronal on actuava de secretari, sempre harmonitzada al caire governamen-

tal; però, suposant que se li oferís novament la plaça, ¿amb quina dignitat podia tornar-se a asseure a la seva taula, redactar instàncies i comunicacions, fer les actes de les juntes, havent estat ministre? Seria denigrant! Un ex-ministre és quelcom de gran categoria, i ell havia de mantenir el seu rang. Tots els companys de govern ocupaven llocs compatibles amb llur jerarquia. El seu, no ho era; en aquells moments el trobava, no obstant l'amor que abans hi havia tingut, semblant al de dependent de comerç o escrivent d'una oficina qualsevol. Si no hagués després generosament els diners adquirits durant els dos anys d'estar al Poder, avui podria viure de renda; s'havia divertit molt, és cert, però ara es trobava en una situació desesperant. Ni tan sols tenia la paga, d'ex-ministre, ja que el nou govern la suprimí dels pressupostos per a tots els que formaren el govern Parasceves (és evident que, d'una manera o altra, s'havia de castigar els dictadors).

El senyor Iscomaki passà hores d'angúnia rumiant la solució a aquell estat insòlit. I just en el moment en el qual acabava els estalvis, pogué trobar un mitjà de vida digne de la seva categoria d'ex-ministre.

Tota família aristocrata que s'estima vol que un ex-ministre doni més esplendor a les festes de solemnitat que celebra. El senyor Iscomaki havia vist sempre que els marquesos de tal o els ducs de tal rebien amb

gran joia un ex-ministre el dia de posar de llarg llur filla, que el considerat industrial tenia per padri de noccs un ex-ministre, que a la presidència de dol de la rànica família B hi anava un ex-ministre. El gran món no atorga prou importància als actes distingits en els quals no hi ha estat present un ex-ministre.

¿Hi ha gaire diferència que aquest ex-ministre hi assisteixi espontàniament o per compromís amb el fet que hi concorri mitjançant un preu? Molta gent donaria sumes importantíssimes per a assegurar-se aquest lluïment. Ell sabia que la discreció de l'aristocràcia impediria fer públic el cas; si hom sabés que l'ex-ministre és llogat, la festa desmilloraria de més de la meitat. Coneixia personalment un baró que es guanyava la vida fent de xòfer, i només ho sabien uns escassos amics i aquelles persones que s'honoraven tenint-lo intermitentment al seu servei tot fingint que estaven invitats per ell per a passejar amb el seu cotxe. Quan algú volgués que un ex-ministre apadrinés unes noccs o un infant a l'hora del bateig, que dansés en els seus salons el dia de posar de llarg la filla, que formés en el cap de dol en l'enterrament del pare o que es dignés acceptar una tassa de te un divendres de moda, preguntaria a un seu amic—no a un rival—com havia aconseguit en tal ocasió la presència del senyor Erasme Iscomaki, i aquest li ho diria a cau d'orella.

Mantenia la seva dignitat i podria viure folgadamente, tal com li esquia!

FI

El fulletó de JUSTICIA SOCIAL

Acabada en aquest la publicació de l'excel·lent conte de J. Roure i Toront, "Ex-ministre", comencarem a publicar en el número vinent l'adaptació que sobre el text anglès ha fet el nostre company Lluís Ardiaca, de la famosa obra de G. J. Holyoake, traduïda a totes les llengües cultes del món i difosa entre les classes treballadores de tots els països.

Història dels cooperadors de Rochdale

En aquesta obra, G. J. Holyoake, historiadoreminent de la cooperació i dels moviments obrers anglesos del segle passat, fa una descripció vívida i apassionant de la fundació i desenrotllament de la primera cooperativa de consum del món i de l'ambient social d'una de les èpoques més terribles de la història de les classes treballadores.

La

Història dels cooperadors de Rochdale

a més de constituir un document històric d'excel·lència, serà un clement estudi per a la classe obrera catalana, la qual sabrà aprofitar els exemples d'organització i de lluita col·lectiva que en ella s'ofereixen.

Per aquesta raó estem segurs que la nova d'aquesta publicació serà acollida amb satisfacció per tots els nostres lectors.

Als vuitanta vuit anys de la Cooperativa de Rochdale La potència industrial de la Cooperació de consum anglesa

Cada desembre, el moviment cooperatiu anglès de consum—i amb ell el moviment internacional—suma un nou any a la seva vida curta i ja plena de realitzacions sorprenents. En un lapse de temps no més llarg del que dura la vida d'una generació humana, el moviment cooperatiu anglès ha portat a cap la gesta més grandiosa que registra la història de les classes obreres; el pas més definitiu que mai hagin realitzat en vistes a llur emancipació, i el model més perfecte i més factible que mai s'hagi proposat per a la reconstrucció i l'organització de la Societat sobre bases estables d'eficiència i d'equitat. En vuitanta vuit anys, la idea cooperativa ha aconseguit a la Gran Bretanya reunir al seu entorn a set milions de consumidors i ha creat una gegantina xarxa d'empreses de distribució, integrada per més d'un miler de societats cooperatives de Consum que realitzen a l'any una xifra de vendes de 10.621.600.000 pessetes, i que exerceixen ja una marcada hegemonia en el comerç i en la producció d'alguns dels productes més essencials per a la vida de les classes treballadores. D'aquesta manera, el moviment cooperatiu, junt amb el comerç municipal, constitueixen a la Gran Bretanya la realització d'un socialisme molt més eficient que el practicat generalment en els països del continent i que ens ofereix la magna visió de la conquesta i del traspass paulatí dels mitjans de producció, de canvi i de distribució de les mans del capitalisme a les de la classe obrera organitzada, sabedora de tota la força econòmica que enclou en el seu si en la seva doble qualitat de productora i consumidora.

En aquests dies commemoratius del gran succés de Rochdale, afirmem una vegada més la nostra fe en l'acció cooperativa per a la implantació total del Socialisme i oferim als nostres lectors l'adjunt estat que hem

compost especialment i en el qual—a desgrat de les omissions que conté—podran veure tota la força econòmica que avui dia ha aconseguit aquell mo-

viment que iniciaren el 21 de desembre de 1844 vint-i-vuit senzills teixidors de la vila anglesa de Rochdale.

Indústries propietat de la Cooperativa Majorista Anglesa (C. W. S.)

PRODUCCIÓ	Nombre de fàbriques o manufacturadores	Obrers empleats	Producció anual En pessetes
Farines i Farraiges	11	1.698	347.725.650
Margarina	1	1.123	181.166.550
Culros i Sabates	15	4.186	85.718.050
Confeccions	12	6.095	60.414.800
Tabac i Cigars	1	694	68.782.800
Impresos	5	2.570	42.610.200
Galetes	5	1.560	56.076.400
Olla	2	556	58.189.900
Mobles	5	1.581	28.825.600
Pelleteria	2	178	22.644.700
Teixits de llana	5	767	17.198.800
Gèneres de punt	1	996	18.475.450
Teixits de cotó	2	579	13.182.750
Bicicletes, motors i objectes d'alumini	2	372	12.815.450
Conserves i Confitures	6	1.505	11.897.800
Llard	1	24	9.394.200
Carbó	1	729	8.689.550
Cotilles	1	401	6.047.200
Colors i Pintures	1	56	5.894.250
Raspalls i Estores	2	327	5.564.500
Flassades i Cobrellis	1	110	5.197.850
Cordes, cordilla i fila	1	158	4.265.300
Llits i altres objectes de ferro	1	182	3.790.850
Productes químics	5	1.511	3.549.850
Galledes i diversos	1	198	2.784.850
Objectes de llana	1	153	1.680.700
Terrissa i Ceràmica	1	139	955.000
Enginyeria i Edificació	2	1.579	(a)
Café i Te	2	656	(a)
Productes del porc	5	584	(a)
Fusta	1	229	(a)
Embalatges	1	217	(a)
Llet	2	215	(a)
Mantega i Formatge	5	192	(a)
Botelles i Flascos	1	157	(a)
Balances i Bàscules	1	155	(a)
Maletes i Bagules	1	117	(a)
Paraigües i Ombrel·les	1	54	(a)
Carrosseries	1	19	(a)
Capells i gorres	1	15	(a)
Geniveteria	1	10	(a)
Totals	109	51.885	1.018.182.800

(a) Dades desconegudes en aquesta Redacció.

Unió Socialista de Catalunya Mítings i Conferències

DESEMBRE 31
Conferència del company Ramon Juvé Brufau a la Secció del Districte III. Tema: "Condicions d'una política d'esquerra".

GENER 4
Conferència de Vicenç Riera a la Secció VI de Barcelona (Provença, 101, baixos). Tema: "L'atur forçós i els seus possibles remeis".

GENER 6
Conferència de Joan Comorera a Tortosa. Tema: "El concepte socialista de la Revolució".

GENER 7
Conferència de Joan Comorera a la Societat de Carreterers d'Amposta. Tema: "Tàctiques del proletariat".

GENER 8
Conferència de Joan Comorera a Alcanar, a les deu del matí. Tema: "¿Què és Socialisme?".

Conferència de Joan Comorera a Bim, a les quatre de la tarda. Tema: "Organització sindical".

Secció del Districte III

En la reunió general celebrada el passat diumenge dia 18 va ésser efectuada la renovació reglamentària de la Junta directiva, que quedà constituïda pels següents companys:

Secretari general, Frederic Cardona; secretari d'actes, Manuel López; caixer, Geroni Cuatrecasas; comptador, Josep Nebot; vocal primer, Antoni Carnedo; vocal segon, Josep M.ª Tort; vocal tercer, Joan Grañé.

Secció del Districte VI

Aquesta Secció celebrarà assemblea general ordinària el dia 3 de gener de 1933, a les deu del vespre, en el seu estatge social, per a tractar el següent ordre del dia:

1. Lectura i aprovació de l'acta anterior.
2. Memòria de l'actuació del Consell Directiu.

3. Elecció de nou Consell Directiu.
4. Precs, preguntes i proposicions.

La Secció del Districte VI posa en coneixement de tots els aïllats del Partit i simpatitzants que, a partir de la primera quinzena de gener de 1933, es donaran en el seu estatge cursos gratuïts de Català, Francès, Anglès, Taquigrafia, Comptabilitat i Cultura general.

"JUSTÍCIA SOCIAL"

Notes de Redacció

Amb motiu del començament d'any JUSTÍCIA SOCIAL procedirà des del vinent número, a una sèrie de reformes internes per tal de convertir-lo, paulatinament, en el gran periòdic que necessita la classe obrera catalana.

Pel moment, les reformes consistiran en un canvi general de l'estructura interna del periòdic, a fi de donar-li una major amenitat i un major interès per a tots els sectors obrers. El moviment sindical, el moviment agrari, el moviment cooperatiu, el moviment pedagògic, el moviment polític i econòmic, tan nacionals com internacionals, seran tractats periòdicament en seccions permanents per companys de reconeguda solvència.

S'estableix també la Secció de "Cartes al company Director", en la qual invitem a col·laborar a tots els nostres companys en forma de suggerències, d'observacions sobre la marxa interna sobre fets de la vida política, social i econòmica, etc. Els comunicats per aquesta secció han d'ésser breus, concisos i han de tractar qüestions concretes, fugint de tota mena de divagacions literàries. És obligada la signatura del comunicant i el número de la Secció de la U. S. C. on pertany.

Ha quedat reorganitzada la Redacció de JUSTÍCIA SOCIAL sota la següent forma:

- Director: Joan Comorera.
- Secretari de Redacció i Moviment Cooperatiu: Lluís Ardiaca.
- Moviment Sindical: Ramon Juvé.
- Política Internacional: "Rochdale".
- Literatura: J. Roure i Toront.
- Pedagogia: Joan Forment.
- Arts Plàstiques: "Ajax".
- Teatre: Ambrós Carrion.

Eduard Bernstein

(Continuació de la pàg. 1)

nat els objectius finalistes del marxisme. La seva magnífica frase: "L'objectiu final no és res; el moviment ho és tot" resumeix tot el seu pensament. Quan encara la socialdemocràcia era hostil als sindicats, Bernstein fou el seu defensor decidit i assenyala a la classe obrera tota la seva importància. Quan Bebel i altres caps del socialisme alemany negaven tota eficàcia a les cooperatives de consum, Bernstein, que havia vist de prop la magnífica realitat de la cooperació anglesa, proclamà tota l'essència revolucionària de l'acció cooperativa i invita els obrers alemanys a seguir l'exemple de llurs companys anglesos i belgues. Bernstein fou qui primer dintre el socialisme anuncià que la veritable emancipació de la classe obrera sortiria de la seva organització econòmica i qui tot afirmant la triple solidaritat sindical, política i cooperativa, reduí la transcendència de l'acció política als seus veritables límits.

Es corrent dintre certs medis socialistes fer responsables les teories de Bernstein de la situació actual del socialisme alemany. La puerilitat d'aquesta imputació és fàcilment demostrable. La teoria de l'evolució constructiva, de la reforma constant s'identifica tan íntimament amb

l'acció natural i espontània de la classe obrera, que mai no podia constituir un obstacle o una desviació del progrés d'aquesta classe. Encara que mai Marx no hagués enunciat la lluita de classe, la classe obrera realitzaria, instintivament, la lluita de classe, de la mateixa manera que porta a cap, pel simple funcionament de la lògica, l'acció reformadora que preconitzava Bernstein. I precisament la raó principal de la situació del socialisme alemany és la persistència —a despit de Bernstein— en l'esperit dels seus dirigents de la influència marxista de la concepció materialista de la història. És aquest fatalisme, aquesta creença en l'ineluctable, aquesta fe cega en unes forces extrahumanes que ha lligat de peus i mans la socialdemocràcia alemanya i li ha llevat tota eficàcia revolucionària. Si Bernstein té alguna responsabilitat, és precisament la de no haver anat més enllà en la revisió del marxisme; la d'haver volgut apedagar una doctrina caduca quan calia desarla per inservible i bastir en el seu lloc una altra doctrina, basada en la voluntat i en el moviment, com avui comença el Socialisme a construir sortosament a temps.

L. A.

Obrers! Propaguen JUSTÍCIA SOCIAL

Ramon Xuriguera: "Volves grises".— Edicions Proa; Biblioteca "A tot vent", vol. 51. Badalona, 1932.

Ramon Xuriguera ha publicat, gairebé simultàniament, les seves dues primeres obres literàries: *Espills dormits* (Col·lecció Balagué) i *Volves grises* (vol. 51 de la Biblioteca "A tot vent").

Recull d'impressions i anècdotes de París el primer llibre, *Volves grises* té molta més envergadura. És un episodi de la vida de l'artista i de l'estudiant a aquest París que obsessió a Xuriguera, com a tants d'altres exiliats del temps de la dictadura de Primo de Rivera; la lluita anímica de l'home que té dues amants.

Volves grises denota tot un temperament d'observador, gairebé fins al detallisme; però d'observador espiritual. El procés psicològic hi és més apuntat que dit, i l'observació recolza la idea de l'autor; diria's que analitza a base de petites porcions anímiques. Relat ben construït, curosament cultivats el llenguatge i l'estil, *Volves grises*, sense arribar a produir cap entusiasme, suggereix al lector des del començament.

J. R. i T.

**PER A
RENTAR
NETEJAR
DESINFECTAR**

**FÀCILMENT, RÀPIDAMENT
ECONOMICAMENT**

ANNITE

DÓNA

SATISFACCIO COMPLETA

PAQUETS DE 1 i 2'70 PESSETES

NO HI HA SOSA, NI ESCATES, NI SABÓ

FILL D'E. BRUGUERA - Avinguda 14 Abril, 383 - BARCELONA

PRATS & VACA

La casa del dia - La casa de moda - La casa que ha anul·lat les altres cases

PASSEIG DE GRACIA, 20   TELÈFON 2 1 4 7 2

Gavanyes folrats de seda, a 25 ptes. - Gavanyes Austràlia superior, a 50 ptes.   RAMBLA ESTUDIS, 4

Plomes impermeables, a 12 ptes. - Bati de llana, a 10 ptes. - Bata de llana, a 10 ptes.   TELÈFON 1 2 8 6 9

NOTA. — Als lectors de "JUSTÍCIA SOCIAL", mitjançant la presentació d'aquest número se'ls farà un 10% de descompte.